

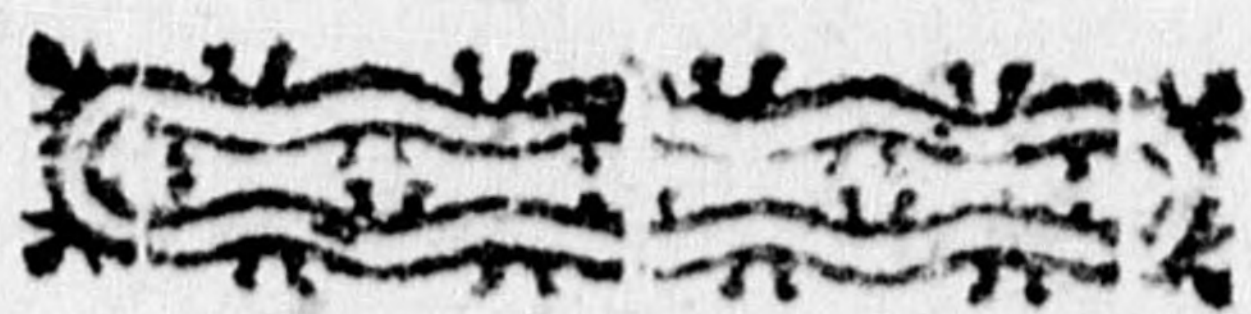
Tsak a' mit lehet!

Az álhatatlan Aszszonyi természetet minden esztendőben 30 napokig tökéletesen jádzó *Aprilis*, megint Aprilisbe küldi a' Kurirt — nem tehetünk rólla. — A' Kép-festők *Aprilist* mindég egy kantsal szemü fortélyos aszszonyi formában, sok szint jádzó Selyem langszin szaknyában szokták le-festeni, kinek tzimere egy szivárvány, egy békó és egy folyó-óra szokott lenni — 's ez az all irása: *Politica Mundi* — az az: *Szép Nem.* Ebben a' tükörben láthatjuk hát az *Aprilist*, mely minden 3 fejtály alatt változik. Reggel minden szellő nélkül való tsendes és kies nap fény vala — 8 órakor már port hintett a' szél szemünkbe, délig bé-fellegzet, délután 2 órakor könyvezni kezdett — már 3 kor megint mosolygatt, 6 órakor nagy szél támadott, 9-re a' leg-tsendesebb gyenge hideg lengedez vala. — Illyen változó és bizonytalan Ujjságokkal megyen a' Kurir-is ma az ő Erd. Olvasóihoz Aprilisbe. — Némellyek tökéletesen hiszik Bétsben, hogy a' mi F. Királyunk II dik *Leopold* ezen hónapnak 20 dikán itthon fogna bizonyos okokra nézve, lenni; de mások ezt tsak akkor hiszik, mikor szemlélni fogják ő Felségét. — A' bizonyos, hogy a' F. *Palatinusnak* minden Udvari készületeit, rész szerint a' Dunán, rész-szerint a' szárazon le-költöztették a' múlt héten Budára. — A' *Kurir-is* Aprilisben jár ugyan — de ez annál kisebb tsuda; menél bizonyosabb az, hogy egészsz *Béts* Aprilisben vagyon — és most minden történet Aprilis. — — Most Aprilisben, u. m. a' múlt Tsötörtökön érkezék meg 5 napi és éjjeli útozása után *Kolosvárról* az Erdély Országának Kurirja ifjabb Gróf *Gyulai* Bétsbe, kinek különös maga bé-jövedele 3 óra alatt tsak nem egészsz Bétsset Aprilisi vélekedésekbe ejtette. Ugyan-is — Béts egy olyan Ts. Királyi lakó Város, melybe egy Regiment-is dobbal mulikával, itt

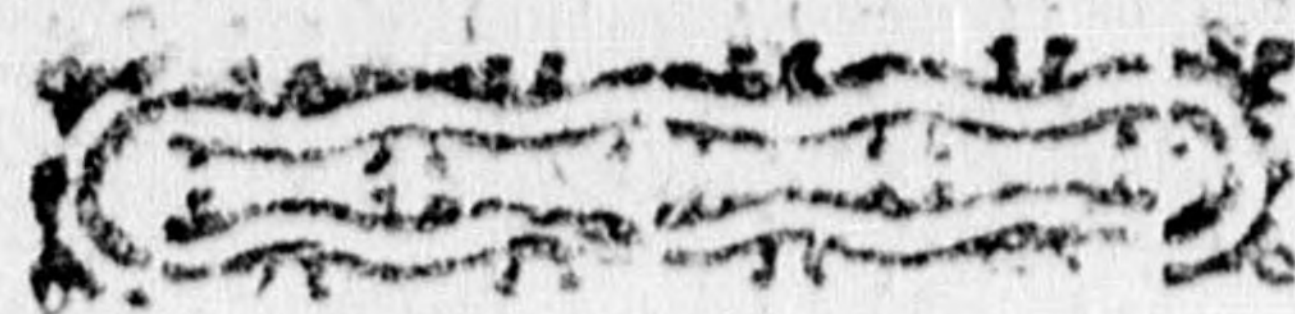

keresztül menő, vagy megérkező útjában bé-nem mehet; annál-is inkább soha egy Hetzeg-is, akár Kurir, akár mi-némű szolgálatban légyen az, a' Postafutót meg-nem fűtathatja a' Városban. Ez a' Bétset fenekig esmerő eleven Gróf Gyulai Sámuel pedig, mint Erdély Országá Kurirja, Postafutónál mene az egész Városon keresztül az Erdélyi Kurir a' F. Magyar Kantzelláriáig, (*) hól leg-előbb-is a' Magyar fő Udvari Kantzellárius Gr. Pálffy Károly Ur ő Exjánál szálla le. Ezen Kurirnak szipolva lett bé-jövelele azonnal Aprilisbe ejtette Bétset, vagy-is inkább ennek alacsonyabb fokosságát; mert már 3 óra alatt közönséges vala a' hir, hogy Szisztovból egy Kurir érkezett a' Békeséggel, és máig-is alig lehet némellyekkel el-hitetni, hogy ez csak Kolosvárról érkezett volna. Ezen Kurirnak meg-érkezésével közönséges a' hir, hogy az Erdélyi Diæta azon határozta volna meg magát, hogy Erdély Magyar Országgal kaptolsaltsék öszve, a' Magyar és Erdélyi Udv. Kantzelláriák edgyütt maradgyanak, hogy a' fő Kormányfő Kolosvárt maradjon — és azt állítják, hogy ezen sebessen jött Kurirnak útja ezt tárgyazná fő-képpen. Azt beszélik ezen Kurirról, hogy azonnal ő Felsége után kíván vala indulni, de

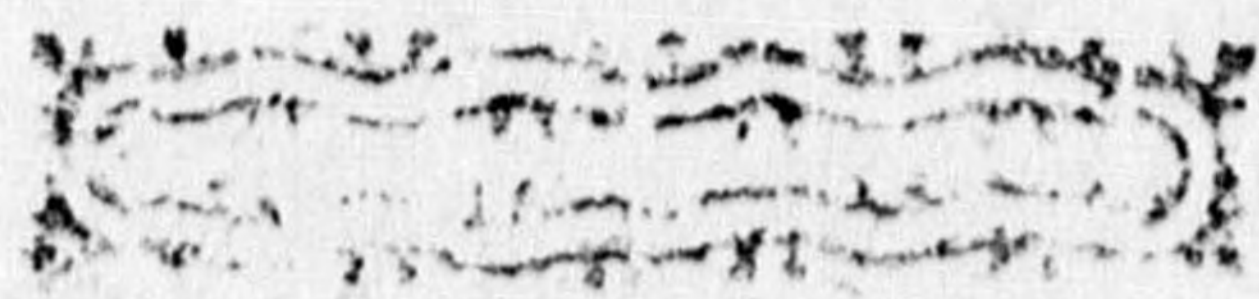
(*) Notabene! Ez az Erdélyi Kurir az első, és az az edgyetlen egy, ki ebben a' Században Posta Sippal jött-bé, minden hir nélkül Bétsbe; de a' Svéketi Posta Kronikában sem olvashatjuk, hogy több Postilionra — Posta Kotsisra 25 töt vágtnak volna a' szipolásért, csak erre — erre pedig hogy ki-vágták, tsalhatatlánul igaz — és neki az Erdélyi Kurir hóltag eszébe fog jutni,

de némely fő emberek le-beszélvén ezen tzeljáról, a' mi F. Királyunk' Képét viselő Koronánk Örökösse *Ferentz* fő Hertzeg fog mindent el-igazítani, és a' Kurir minden órán vissza fordul. — Ugy értjük Kolosvárról, hogy azok a' Tisztviselésre, az Erdélyi Kantzellária mellé rendeltetett Urak-is, kik még ki nem érkeztenek otthon tartoztatnak addig, míg ezen dolog vég-képpen meg nem határoztatik; a' leg-magassabb Hivatalokra pedig Erdély Országga Kormányozó Fejeket *Candidált*, a' mint értjük. Mind ezen mi Aprilisezésünket a' következő idökk fogják meg magyarázni. — — A' F. Király, ama Magyar Tudományok edgyik Olzlopját idösbbe *Báró Ráday Gedeon* Urat, valamint ennek ugyan ezen nevet viselő Fiát a' 7 Férfiakból álló Törvényes Tábla Tanácsosát, mind a' Polgári dolgokban, mind a' Tudományokban tett érdemeikért Grófi Méltóságra és Rangra emelni Kegyelmesen méltoztatott, minden maradékjokkal edgyütt; mely kegyelmessége ö Felségének a' Budai F. Kir. Helytartó Tanácson-is közönségessé tétetett. — — A' mit a' *Konstantinápolyból* jött Levelek már régen kitrombitáltak vala, azt egy *Szisztovból* Mártz. 12-dikén költ Levélből már most mindenek kö-talpon épült hirnek kezdték hinni, — hogy — t. i. Egy Békelességi közben-járóságot viselő Udvarnak Konstantinápolyban lévő Ministere a' Divánnak azt adta légyen tudtára, hogy mivel Muszka Ország állhatatosan azon volna, hogy egy idegen Békelesség tsináló Közbenjárót-is el-ne fogadjan, tehát a' Királynak az ö Urának nem volna ellenére, ha a' Porta akármilyen módon egy szerentsés Békelességet kötne Muszka Orzággal. (Aprilisben van a' Pruszszus Politika.) — Tsak alig, ha igaz nem lézzen az is, a' mit már sok bölts Férfiak előre jövendöltek, hogy Austria egy részét a' Törököktől el foglalt Tartományoknak megtartván, a' Közbenjáró Fejedelmek vagy a' Kereskedésben, vagy más Tartományokban egy egy Aprilisi halatskát fognak a' Konyhára. — — Az *Epirusból* ide szárnyált Levelek

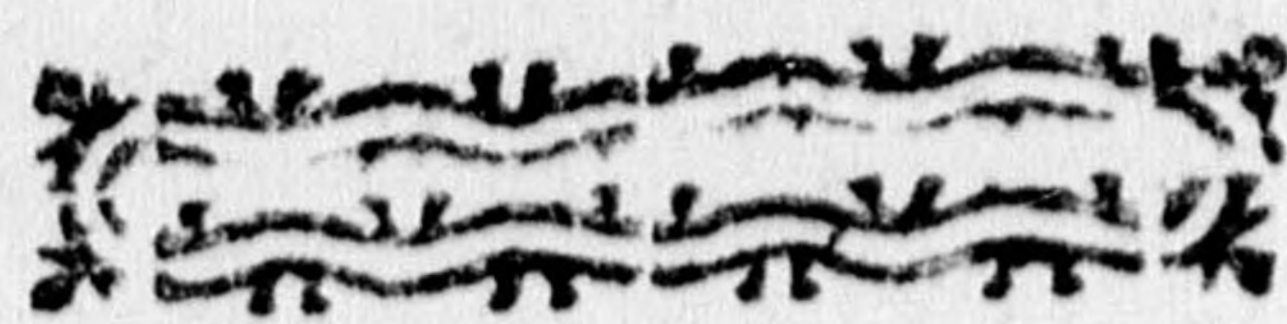
az ezen Tartományban lévő számos Görögöknek a' Török járom ellen való békételességeket nem tudják eléggé le-festeni. Az egész Országban, valamint *Macedóniában* rendkívül való a' Zenebona, és ezek a' Görögök tsak a' fegyvert várják, mellyel a' Török hatalamnak ellenne álhalsanak. Az iratik ezekről, hogy ők már egy Követet küldöttek volna *Petersburgba*, hogy ez által a' Császárnétól fegyvert kerjenek, ellent áljanak, és magoknak Fejedelmet válaszltanak. Azon obajtva várt kegyelmes vállaltza a' Császárnénak, mellyet ezeknek adott, még nagyobb tüzet mondatik a' Görögökben gerjesztetnek lenni. Midön ezen *Tessalonikában* a' Törököknek-is füleikbe hatat volna, az ott lévő Görögököt mind le-akarák aprítani, melyben az ottan lévő Basától akadályoztatának meg. Ezen Tudósítást öszve hasonlítvan egy Triesti Levéllel, nem kis meg lehetőséget találunk a' dologban; mert ezen Levél szerint Orosz Obester *Lámbro Gazzioni* 12-ezer fegyvert vásárlott, mellyek a' Török Országban lévő Görögök' számára valóak vólnának, és 3 nagy hadakozó Muszka hajók az *Archipelagusbá* úsztanak, hogy azon hely, hól ezen fegyverek kiszállittatnak, és Orosz Vezér *Tomára*, ki ezeket fogja vezérelni, oltalmaztassanak. Még más 6 nagy hadakozó hajók-is vagynak ide rendelve, mellyek *Livornoban* készittetnek. Ezen Plánun — a' Törököket itt meg-támodni, hol a' föld népeinek nagyobb része mind meg-keseredett békételen Görögökből áll, nem ujj; de a' Svédok akadályozták mind eddig, hogy végben nem mehetett. — Ezt a' Pruszszus, Anglus, az egész Világ jóltudja — ugyan azért mind ezeknek Aprilist jár Politikájok, és már magok is ezt meg esmervén, lehetetlen, hogy békeség ne legyen; külömben jaj *Mahumednek!!* — — Semmi nagyobb szeget nem ütött a' mi Politikussainknak fejekbe, mint az, hogy látják a' mi Udvarunknak a' *Berlini* Udvarral való barátságos állapotját (leg-alább lemmi nyilvánóságos izetlenség köztök nintsen) 's még-is a' Szilztovi] Békelséget munká-

kálódó Tanács fel függesztetett. Leg-alább ezt a' ket-
tőt öszve nem edgyeztetetik. — Némellyek ezen
fel függesztést a' szörszált hasagató leg-fáinabb Poli-
tika ott járó hidjának lenni gondolják, melly a'
Berlini Udvarnak meg-edgyezése nélkül nem volna,
és a' mely talám, a' Portának ezen mostani meg-
szorult környülállásaiban, arra tzeleozna, hogy Au-
stria a' *Passarovitz* Békeiség szerint edgyezvén a' Tö-
rökkel, nézné az ujja között, mikor a' Pruszszus is
Thorn és *Dántzighoz* nyúlna. — Mások ugy itél-
nek, hogy a' *Congressus* koránt sem szünt volna-
meg azért, hogy *Szisztovban* nem foly — —; mert
Bétsben vagyon Pruszszus Minister B. *Jákobi*, Mi-
lord *Elging*, G. *Kobentzel*, és a' Muszka Követ H.
Gallitzin — hová kell ennél nagyobb békeiség-izer-
ző *Congres*? — De — most jut eszembe — mit
Aprilisezünk mi még a' Békeiségről vagy háboruról
— mikor erről még a' Kabinét titkai között sunnya-
gók sem sok bizonyost tudnak. — Lálsuk mit hoz-
tak az —

Elegyes hírek? — Némely Levelek azt a'
hirt hozták Bétsbe, hogy a' Török Tsáizárt méreg-
gel ölték volna - meg. Ennek le-irása hoszszas; de
minthogy kétttség alatt lévő igazságára nem léphet-
tünk még eddig; tehát ezen hirt-is tsak Aprilisbe
küldjük. — Az Erdélyi ujjonnan helyre állott F.
Udv. Kantzelláriára bizonyos Tagok rendeltettének
vala Erdélyben, kik ott az Ország Gyülésen lévő
Környülállásokból jobbnak itélvén mind addig ott-
hon maradni, mig ezen Kantzelláriának egész ügye
el-válna; most ezek parantsolatot vettének Bétsből,
a' mint értjük, hogy vagy jöjjenek, vagy másokat
tesznek helyette.

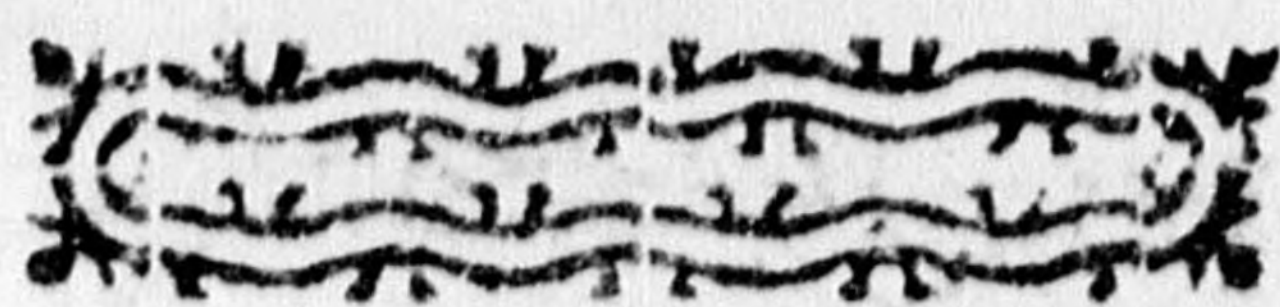
Pest 29. Mártz. — Itten a' Vetéseknek egy jó
első után lett, tsudára méltó meg-szépülések, mind
a' Gabonát, mind a' Kenyeret egy negyed rész ár-
rával meg ostsitották; de a' hús nem hogy meg otsó-
dott volna, sőt a' közelebbbről itten esett Vármegye
Gyülésében, még azon infáltak a' Mészárosok,
hogy

hogy a' Marha - húst, (mellyet mind eddig - is két garason mértének) nyóltz krajtzáron mérhessék. — Itten az egész télen havat nem láttunk, sőt a' poros útban vólt inkább részünk, most pedig már annyira ki - tavaszodott, hogy a' Mező legelőt nyujthat a' juhaknak, és a' Baratzk - fák virágzani kezdettek. —

Debretzen 25. Mártz. — Kedves Kurirom! —
 „ Ezen alább irt három Kérdéseket a' végre közlem Te veled, hogy ennek közönségessé tételével edgyütt, egyszersmind add tudtára azt - is az Érdemes Közönségnek, hogy a' ki ezekre valósággal meg felel, 8 aranyokat fog kapni jutalamul, és akkor a' kérdőnek is neve ki - nyilatkoztatik. — 1.) Mi lehet az oka, hogy a' Magyar Theátromi Társaságban lévő Magyar Nemes ifjak, már nyóltz hónapoktól fogva az Haza bóldogságára intézett tzéljokban, mind eddig, kivánt halzon nélkül munkálódtanak: sőt, a' mi nagyobb, egy olyan idegennel kéntelenítettnek perlekedni, a' kinek az Ország Törvényei szerint semmi féle szin alatt nem vólna szabad, a' már fok elztendőktől fogva gyakorlott pénz halászája? — 2.) Mi az oka, hogy azon köz - jóra törekedő Társaság, mind eddig, még egy olly jól tévőre nem akadhatott (mert a' minapi Kurirodiban ki hirdetett ifju *Mæcænás*, minden valóság nélkül költött név vala) a' ki fel - tett tzéljoknak el - érésére bár akár - mely tsekély segittséggel - is lett vólna? — 3.) Érdemelnek - é valami ditséretet, vagy inkább nevet - tségre méltók azon Társaságbéli Ifjak, hogy a' dolognak bizonytalan ki - menetelét, és huzamos vóltát látván, még - is olly meg - átolkodott el - tökélléssel vagynak, hogy készebbek érezhető károkat szenvedni, mintsem el kezdett szándékokat félben hagyják, mind addig mig tsak leg - kisebb reménységek - is lehet tzéljoknak el - érésére.

Déva 30 Mártz. — Rég mind törődöm, hogy vallyon mitsoda Ujsággal tudnék kedveskedni az én Kedves *Kuriromnak*. De bizony most se fokkal állok elő. Nagy része két Hazánknak, nevezetesen pedig Magyar Országának, mind tsak rossz hírrel áll

Áll elé, mind csak éhségről panaszol, a' mint napoként látom. Hadd legyen tehát vagy egy bőv-séggel ditsekedő is a' fok panaszlók között. Itt a' mi jó ború *Bábolnai*, *Oklosi*, *Mátsoi* vidékünkbe, olyan ivást tesznek a' Paraszatok nevezetesen (ám-bár mások sem igen engedik-meg magoknak hogy pipjok erefzkedjék) hogy minden borosabb faluk ri-koltozással, 's lakadalmozással vóltak tellyesek. Nem-is tsuda, mert a' Tokait mindenkor tsatára ki hivni méreízlő *Babolnai* 's más jó borainknak ku-pája 10 — 12 krajtzár. Azonban nem isfzák éh gyomorra a' mi embereink ezen jó borainkat, ha-nem, ki máléval, 's ki jó fejer tzipóval eszi jó sza-lonnás Káposztáját. Ugyan-is nállunk most minden meg-magyarázható ok nélkül ugy le-szálla a' Török búza árra három hét alatt, hogy a' melynek véká-jáért a' minap 18 — 19 garast adnak vala, most 15-nél többet nem igen adnak. Ez azt jelenti, hogy van még körüllettünk mit elő-fzedni a' Kasból. A' búza is óltsó más helyekhez képest, mert 6 smárjás a' leg-jobb, de négyen is lehet köz-kenyérnek valót venni.

Külső Országgi jegyzések.

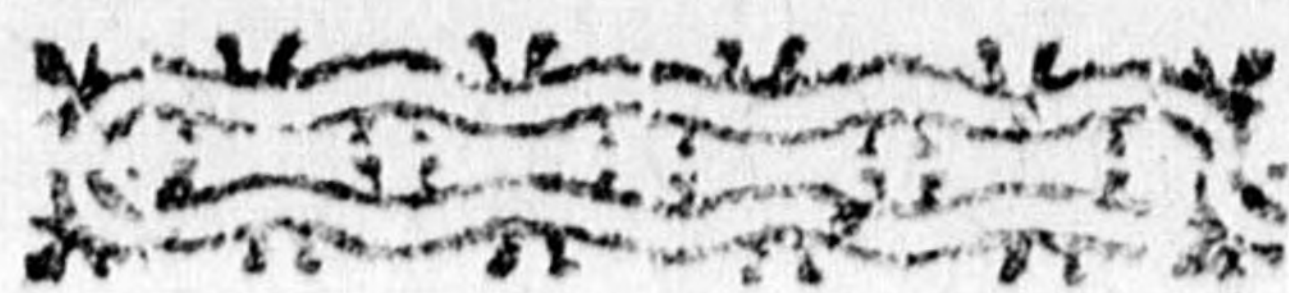
Frantzia Országgra fülel most egész Europa; mint hogy e' már szinte 3 esztendőktől fogva az egész Világjáték-néző helyére állván, a' Frantzia Nemzet' *Trágédiáját* meg-szűnés nélkül játszodja. Ezeknek 5000 Milliomnyi adólságok; az ezt orvaslani kívánó ujj Finántziájok, adások, vevések, tserélések, kereske-désben való hátra maradások, a' népnek innen lett ki-vándorlása fok időt, fok Ujjság-Leveleket kíván-na. Ezt igazittsa a' Nemzeti Gyűlés; mi pedig lás-suk mit végzett ezen Nemzeti Gyűlés az Uralkodó-ra nézve nem régiben, mely ez: „1.) Az Ural-kodásra való lépéssel, ha a' Törvényt szabó Nem-zeti Test edgyütt nintsen, azonnal hivattásék öfz-ve. — 2.) Ha a' Király *Minorennis*: Kisebb-ide-jü, tehát addig Igazgató vállalztatik helyette, mig nagyobb idejü lesz. — 3.) Az Orzágnak igaz-ga-

gatása a' *Minorennis* Király alatt egészsz hatalam-
mal illeti azt, ki ő utánna a' Koronára következ-
ne, és már *Máiorennis*. — 4.) A' Királynak egy
Attyafiai Királya nem lehet, ha ez nem *Frantzia*
és az Országban nem lakik, vagy pedig valamely
más Koronának Örököse, és már előre a' Polgári
hitet le nem tette. Midőn Király lélzen valaki, az
Uralkodásra nem léphetik addig, mig a' Törvényt
szabó Nemzeti Gyűlés előtt meg nem esküszik, hogy
a' Nemzethez, és annak Törvényeihez hóltig hiv
lélzen. — 5.) Az *Asszonyi Nem* az Uralkodás-
ból és Igazgatásból egészsz ki-rekesztetett. — —

A' mint *Mártz. 20-dikán* sétálgatott volna a'
Korona' Örököse, a' maga Tanítójával, 's *Thour-
felle* nevezetü *Asszonysággal*, néhány Nemzeti Test-
örzöktől kísértetve, a' Királyi kertben, el-megy
mellette egy *Párisi* Polgár, ki is látván, hogy nin-
tsen a' kis Hertzegnek nemzeti bokkrétája, meg-szól-
litja a' Tanítóját: „Miért nem tesz, ugymond, az
Ur nemzeti bokkrétát, ezen szeretetre méltó Gyer-
meknek a' kalapja mellé? Szoktassa őtet az Ur
még idején, az Attya' követésére, a' kit mi szere-
tünk. “ A' Tanító, meg némúlt, ezen nem vártt
letzke hallására. A' kis Hertzeg oda szalad a' Pol-
gárhoz, 's látván, mely szeretettel tellyes szemeket
vet a' Polgár reája, ki-terjeszti kezeit feléje. Egy
Nemzeti Testörzö, meg-szóllítja a' Polgárt, hogy
venné le a' süvegét; melyre ez illy feleletet adott:
„En, szeretem ezt a' Gyermeket, de nem vagyok
bolond, hogy tizteletet mutassak eránta. Tiztel-
ni fogom én ezt idővel, a' midőn meg-fogja érdem-
leni a' tizteletet, 's méltónak mutatándja magát
arra „hogy *XVI. Lajosnak* Követője legyen az Ural-
kodásban. “

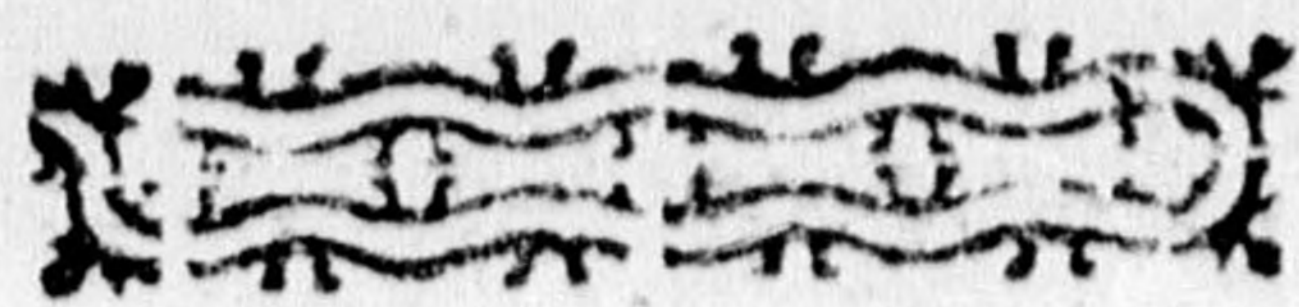
A' *Frantzia* Fő Dámáknak tulajdonságaikat,
igen eleven szinekkal rajzolja-le *Girtaner* nevezetü
tudós Orvos Doktor, következő elő-adásában,
mely, ezen meg-nevezett Tudósnak *Historische Nach-
richten, und politische Betrachtungen über die Fran-
zöfische Revolution* név alatt kezdett munkájának,
Ber.

Berlinben világ eleibe bocsátott első részszében olvastatik, 's a' mellynek ide megy ki az értelme: — „ Ő általok esik minden, 's nállok nélkül semmi nem történik; ők teszik - ki, 's bé a' Ministereket: ők kormányozzák Frantzia Ország' állapotját, gyakran egész *Europát*; ők formállyák a' tapasztalás nélkül valókat, 's réá szedik a' leg-probálttabb Férjfiakat is; ők tanítják a' böltsefséget, okoságot, 's ember esmerést, és az ember leg-főbb mértékben esmerő Férjfi is tanulhat tőlök böltsefséget és okoságot: ők fetsegők, 's még-is a' mellett titkolódók; mindent mondanak, tsak azt nem, a' mit örömet szeretne tudni az ember; fel-fedeznek egy titkot, 's ugy akarnak ki-tapogatni mást annál fogva; minden-féle személlyeket hasonló természetességgel jádznak; ritkán beszéllnek magokról, azonban soha se szóllanak ugy, hogy mindenkor magokra ne vólna a' tzelezés; egy tapasztalatlant bé-vezetni a' Világba, és egy tapasztaltnak meg-mutatni azt, hogy semmi sem minden ő tapasztalása: ez a' két fő remekje az ő mesterségeknek. Érzékenységek nintsen nékiek; a' szeretetet nem esmerik: még-is semmiről nem beszéllenek oly örömet, mint a' szeretetről 's érzékenységről 's a' t.

Némelleyek a' Frantzia Nemzet közül azon jóvasló értelmeket nyujtották - bé a' Párisi Nemzeti-Gyűlésnek, hogy valamint XVI *Lajos* Királlyok at elsőnek nevezték, ugy az esztendő számot is változtassák meg, és 1791 helyet irjanak 2-tőt, az az: a' Nemzeti Szabadságnak 2-dik esztendeje. — Kétség kívül az ilyen maszlagos Frantzia fejek, az emberséggel ellenkező motskos zenebonának Fejeit; az emberi Nemzetnek nagyobb Jóltévőjének lenni gondolják, mint azt, a' kinek születése mind eddig az időnek számlálását az egész Keresztéuy Világ előtt meg-határozta.

Kárdinális *Loménié*-hez küldött Frantzia Országba egy Bullát a' Romai Pápa az ellen, hogy a' Nemzeti hitet le-tette, és hogy az ujj Püspököket, kiket a' Nemzeti Gyűlés azok helyet a' Püspökök

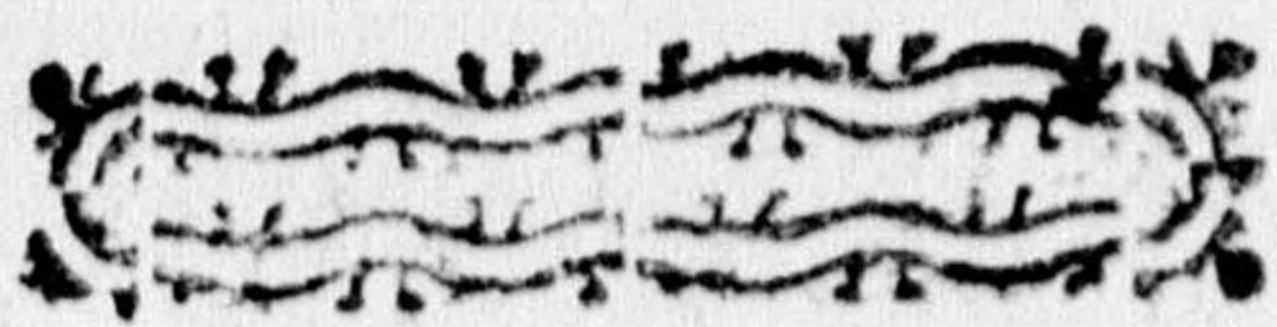
pökök helyet vállaltott, kik a' Nemzeti hitet le-
nem tették, hivataljokra fel-ne szenteljen. Ezen
Bulla már majd minden Levelekben meg vagyon;
azért mi-is ezt előbb, vagy később közölni fogjuk
Érd. Olvasóinkal. Most tsak azt jelenthetjük, hogy
Frantzia Országban még tsak 4 Püspökök tették - le
a' Nemzeti hitet; és ezen Papi Környüllás nem kis
jég elsővel fenyegetődző felleget okozott Frantzia
Országban. Ezen *Bullának* Frantzia Országba lett
meg érkezése után, sokkal más gondolatban láttat-
nak lenni a' Papok, mint annak előtte; és ha Fran-
tzia Ország a' maga tzélját elérni kívánta, a' Pa-
pokkal más módon kellett volna tselekedni, a'
mint a' dolgot előre látók ítélnék; mert még a'
Pap nagy Punktum a' Keresztények között. Én
most Aprilisben irak ugyan, de ha a' magam ité-
letemet tartoznám ki-mondani, tsak azt szeretném
lehas ítéletem szerint mondani, hogy Frantzia Or-
szág, mig a' Papokat nem veszi maga tzéljának
eszközöivé nem sokat bóldogúl. — A' Papoknak
sokat köszönhet Frantzia Ország mind a' földmive-
lésre, mind a' palléroztatásra nézve — nem kell
ezeket nagyon kitsiny Punktumnak gondolni *Euro-
pában!!! sapienti satis.*

Azt olvasom egy Német Levélből, hogy a' *Kur-
lándi* Hertzeg egy néhány ezer fegyvert és kardot
ád, és hogy a' Pruszszus Királytól engedelmet kért
vólna arra, hogy a' *Potzdámi* fegyver-műhelyből
egy néhány 1000 fegyvert végyen, melyre engedel-
me-is vólna. — Minthogy Aprilisben vagyunk,
tsak ki mondom mások után itt-is a' magam Apri-
lisi értelmemet. Ki ki láthatja, hogy ha a' Lengye-
lek ezen két karó közé szorúttakba a' Muszka, vagy
a' mi Udvarunkhoz nem adják magokat, jó éttza-
kát nékik!!! De azt gondoljuk, hogy Lengyel Or-
szágban egy okos ember sintsen? hibáznánk. So-
kan vagynak Lengyel Országban olyanak, kik a-
lattomban Muszka Orzággal tartanak, és tsak azt
a' pertzentésit várják az időnek — melyben a' ma-
gok tzéljokat ki-nyilatkoztathatják. — Egy Ujság
mázo-

mázoló ugyan azt hazudta a' héten, hogy Svétzia Muszka Ország ellen készül — nevelsük! Svétzia, Dánia, készül leg-nagyobban a' Muszka részéről, ha tsak ugyan a' háboru tovább fog tartani; de ezt nem lehet gondolni; vagy Békeiség léfzen, vagy oda a' Porta fényessége! — Egy merett szemü Politikustól azt kérdi egy valaki a' napokban: ugyan Uram ki lesz már a' Lengyel Király? Bizony nagy kérdés, szól emez! — vagy a' Svéd Király, vagy *Potemkin*, vagy egy *Orosz*, vagy egy *Austriai Herceg* — meszszebb bizony ezen Korona nem mégyen. — A' leg-jobb Katona Európában a' Magyar, Muszka, Lengyel és Svéd; ha ezek egy akarásban léfzenek — ki szól már most Európában? tartsa-fel az ujját — senki sem. — Azt olvasom egy Német Levélben, hogy az Orosz Tsászárné, ama valósággal Nagy *Katharina* (Nagy a' Ministerium -- -- --) egy Levelében a' Pruszszus Királyt tsak *Márk Gróf*-nak szóllította vólna. E' ha így van, jelent valamit. Nem lenne most szerentsés a' Pruszszusnak a' Muszkával háborút kezdeni — ámbár az Anglusok hajóval, a' Hollándusok elegendő Sajtal és Herbatéliyel segittenék-is — belé szorulna a' kése; mint az egykori Deáknak a' Lúdfőbe. — Békeiség, és minden órán egy tsendes Békeiség fog lenni. E' minden jó gondolkozású embernek a' kívánsága; hogy ki ki tsendesen alhassék a' maga Felesége mellett.

Brüsszel. — Fő Vezér *Bender*, az ide való *Paulánus* Barátoknak Klastromát Ispotálynak rendelvén, a' Barátok egy bizonyos irást nyujtottak-bé ő Exjának, melyre a' Vezérnek ilyen feleletit olvasák: Tisztelendő Atyák! Felette idegen dolognak láttzik előttem az, hogy Atyaságtok azon Klastromhoz való lakásbéli jussokat télzik az én Rendelésem ellenébe: egy olly juss, mellyet Atyaságtok egy törvénytelen, és egy büntetést érdemlő zenebonának oltalma alatt szereztenek magoknak. Az Agtok Klastromok, valamiat még a' zenebonának szakaszza előtt-is, közönséges szükségre vala rendelve,

delve, ugy mostan-is a' szenvedő Emberiségnek könnyebbségére, el-mulhatatlanul szükséges. Már ez az egy indító oknak, olly Vallásnak Papjainál, mely a' leg-tisztább felebaráti szeretet tanítja, annak ösztönözésére elégségesnek kellene lenni, hogy még magok nyúlnának ollyan dologhoz, mely Idvezítő Urunk parantsolattyához vagy on éppen szabva: fontolják-meg Agtok, azokat a' következéseket, mellyeknek egy Evangyeliomi sarkalatos Allatásokkal ellenkező tselekedetből kellett szükségesképpen következni: gondoljak meg Atyaságtok azt, hogy miolta magok 's Szerzetes Társai, bizonyos időtől fogva, némely tselekedeteiket nyilván-valóvá tették, azolta az egész Keresztyén Europa, figyelmetes szemekkel néz Atyaságtokra: és utoljára, valyon egy jó Keresztyén nem telnék-é-el bosszúsággal, ha tapasztalná, hogy egy olly szelid Vallásnak Papjai a' leg-gyászosabb zenebonát — — — prédikálják, a' Felebarátot Felebaráttya ellen fel-fegyverkeztetik, sőt magát a' Szentséges Vallást tulajdonos szentségétől meg-fosztják akkor, a' midőn a' Vallás színe alatt, a' leg irtoztatosabb Gyilkosságokat ki-elközlék, és ártatlan felebarátit ezereként küldik 's viszik a' dühöség áldozatjára. Hozzám benyújtott írásaiban Atyaságtok, némelly Törvényes Czikkellyekre kívánnak emlékeztetni; de én is emlékeztetem Atyaságtokat, egy néhány Sz. Írásbeli Czikkellyekre, a' mellyek a' féle tselekedetet kárhoztatják; mint Keresztyénnek egy felől, más felől mint Atyaságtok felebaráttya köteles voltan, ezen meg-jegyzést el-nem mellőznem, annyival-is inkább, hogy a' Vallásbeli hidegségnek, és az erős lelkiiségnek ezen szakaszában, semmi is az embereket a' Vallás eránt való hidegségben, az Irreligiositásbban, és zabolátlan élet nemében semmi is ugy meg nem erősitheti, mint a' Vallás Papjainak, és Igazgatóinak a' Keresztyén Vallással ellenkező tselekedetei. — A' Brabántziai Rendek, valami nagy bajjal, lassan lassan csak takarodnak befelé Brüsszelbe, hogy már valaha Széket ülhesse-
nek,

nek, sőt ha lehet hinni az onnan jött Tudósításoknak, még sokan közülök csak a' kementze mellett kutizognak; nem merik az orrokat a' Publicumra ki-vinni, ne hogy valami bűdösöt találjanak akarrattyok ellen is szagolni. — A' *Vandernót* agyaveleje után el-indult *Coritfæus* Belgák, az ő Principálisoknál *Vandernótnál*, 's *Vaneupennél* értekeznek, ők tudják miről.

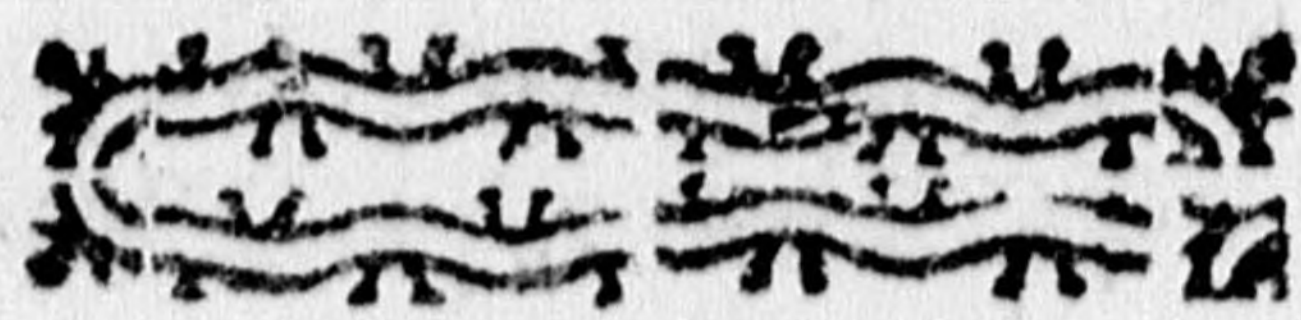
A' *Varsoviából* érkezett Tudósítások azt hirlelik nállunk, hogy a' mi Kegyelmes Urunknak Projectáltatott volna az, hogy egyet Fiai közül, a' Lengyel Koronára, mint *Candidátust* terjeszzen a' Rendek eleibe. Mások pedig azt állítják, hogy ebben a' Részben még most is csak a' Svéd Király fog fenn, és erre maga a' *Muszka Czárna*-is hajlandónak mondatik lenni.

Egy *Hollándiából* érkezett Levél, ilyen hirt hozott magával, hogy a' Hollándiai Nagy *Pensjondarius* Amsterdámnak 4 nevezetesebb Kereskedőit magához hivatta, és azt jelentette légyen nékiek, hogy a' Londonból költ közelebb Tudósítások szerint, semmit bizonyosabbat nem mondhat, mint a' *Muskákkal* való Háborut, mellyet azon végre közöl vélek, hogy több kereskedő Társainak is ezt ki nyilatkoztassák.

Régen gondolkozik Europa, hogy a' sok Koldusok, 's korhel emberek számát kissebbittse, 's az által az Országot boldogítsa. Ilyen szinű Tárgyat illető Végezést adott ki a' *Frankoviai* Német Országi Kerület is, Mártziusnak 24. napján; mely is így következik: — „Minthogy a' szegények iránt való gondviseles, a' Politziára tartozó dolgok között, a' leg-nagyobb tekintetre méltó, és hogy ennek elég-tétetődjék szükséges az olyan emberek között, a' kik az emberi könyörületesség méltó tzéljai, és a' kiket az éretlen szánakozás, korhelségek és reffiségek után táplál, külömbséget tenni: ezen végre ezen Kerületnek Hertzegei és minden Rendei, és következő Pontokban meg-egyeztek 1.) Minden Tartománynak és Városnak tulajdon kötelel-

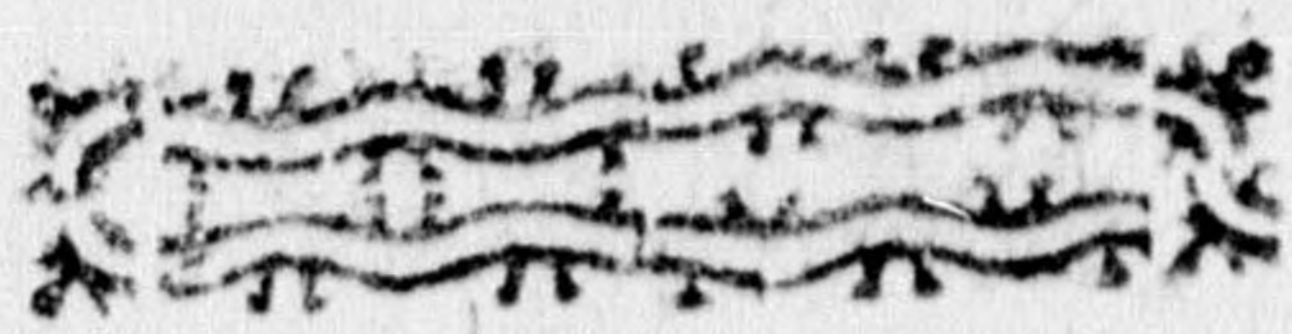
ge legyen a' maga szegényeiről gondoskodni. 2.) Senki-is kódulni meg ne engedtesék. 3.) A' ki a' dologra alkalmas, de maga tápláltatására tehetősége nitsen, dologhoz állittasék. *Hazai Szegénynek* pedig, az az a' kinek Jussa vagyon ahoz, hogy valamely Város vagy Tartomány ötet mint szegényt tartsa, és dologhoz állittasék, a' fog neveztetni, a' kit abban a' helyben v. Tartományban, v. Uradalomban ő elztendeig meg-szenvedtek. A' ki pedig valamely helyen illy fokáig nem mulatott, az vagy az előbbeni lakása helyére, vagy pedig, a' születése helyére küldettesék. Mi módon viseljen az Hely gondot a' maga szegényeiről, a' már ő réája bizatik, de elég az, hogy a' Gondviselést szoross köteletségének tartsa. A' *Franconiai* Kerületben, ha valamely helyen idegen Koldus találtatik, kergettesék vissza a' maga honnyába, és ha az intésnek nem enged, a' Helység Elöljáróitól, dolgozó Házba rekesztesék. Ha pedig még idegen Országból-is találnának itten Koldusok lenni, akkor meg-kell tudni, vallyon vagyon-é nékiek állandó lakó helyek, vagy pedig széllyel-járó bujdosó Csillagok. Ezek ellen ugyan már botsátott a' Kerület még 1790 ben egy *Patenst*, de e' mellett minden Helységbéli Papoknak parantsoltatik, hogy e' féle lohonnai emberek között egyet se merjenek öszve házasítani, és magok ő nékiek a' magok élelmek módja nemének terhes vóltát terjeszszék elejekbe. Az illyen *Vagabundusok* mindazáltal egy *Lauf* czédulával 's *Marsrut*tal a' Kerületnek leg-közelebb lévő *Granitzához* kísértessenek-ki, és addig minden napra a' Koldus *kis pénz* számokra ki járjon: a' Hátárnál meg mondattasék nékiek, hogy ha többé a' Kerületben láttattnak, azonnal a' dolgozó Házban vitettnek, a' mely azon etre tellyesittesék-is. A' Betegek oda vitessenek a' holott az előtt laktak, és ezekre a' Helységnek különös gondjának kellekik lenni. A' Lengyel Országi rongyos 'Sidók se a' Keresztyénektől, se a' Sidóktól kemény büntetés alatt bé ne fogadattasának. Ha pedig befogadtattnak, mint *Vagabundus* széllyel járó Koldusok.

sokkal bánják velek a' Helység. A' Koldus Levél bizonyságok tilalmaztatnak. Palsusok nem másutt, hanem az Igazgató Széknél, 's a' Cancellárián, azok is a' főbb Tisztektől irattatthatnak. A' Templom szenteléskor egybe csoportozni szokott Koldusoknak efféle egybe gyűlés iránt tilalmazó Parantsolat adattalsék-ki, külömben fogattalsanak-el, 's a' dolgozó Házba tételsenek. — Folytatása következik.

Leg utolsó jegyzések. — F. M. L. G. *Vartens-* lében Urnak nyavallyái már kezdettenek enyhülni. — Generál Májor *Zadubski* és Oberster *Strázoldó*, az *Ersébeth* Rendjének Ritteri lettenek; az első 800, a' második pedig 500 forintal. — Ugy beszéllek, hogy az Erdély Ország Kurir G. F. *Ferentz* fő Hercegg igen kegyelmesen beszéllett; de a' Király hire nélkül semmi feleletet nem adván, a' Státusoknak Levele ő Felsége után küldetett.

Braumauba egy Bodnár jó darab időtől fogva roszszul élt a' Feleségével; ebben a' boszszúállásnak kívánsága meg-lévén, el-megy a' Patikába, 's a' Patikáriustól valami bűdös féreg ellen való mérges Port kér. A' Patikárius jól tudván ki légyen az a' Bűdös féreg az *Aszszony* házába, azt feleli az *Aszszonynak*: *Aszszonyom!* nekem e' féle Porom vólt, de már el-fogyott, hanem jöjjön az *Aszszony* harmad nap múlva, 's akkor szolgálhatok. Ez alatt a' Patikárius el-megy a' Bodnárhoz, 's meg mondja, hogy miben jár az *Aszszony*: a' Bodnárnak ekkor az Házában egy bűdös féreg se vólt; azért a' jámbor *Aszszony* tzelja elég nyilván-való lehetett, de még nagyobb világosságra, azt mondja a' Patikárius a' Bodnárnak: Uram! minthogy én az *Aszszonynak* a' Port meg-igérttem, tehát az *Aszszony* akkor el-fog jönni, én adok ugyan port, de a' mely ártatlan leszen: azért midőn az *Aszszony* odához kellene ülni, az *Aszszony* oda nem fog ülni, és e' már elégséges jel leszen arra: de Te ezzel ne gondolj, hanem egyél bizvást a' fűszerzamos ételből, és egy pár kalán után tettesd magadat magadon kívül lenni 's a' t. *Dictom factom.* Az *Aszszony* el-megy

a' rendelt időre a' Patikáriushoz (abból semmi nem tudván az Aszszony, hogy a' Patikárius már a' Bodnárral az alatt vóltak együtt) az ígért porért. A' Patikárius ad papirosban valamely port, ezt mondván: ez Aszszonyom! még mérgesebb a' rendszerint való pornál is, a' honnan hogy mátszorra-is jusson elég lesz tsak egy kalánnal belölle. Az Aszszony haza megy, meg-fűszer számozván vele az ételt, feladja, de az asztalhoz nem megyen; az Ura kérdi: hát Feleségem miért nem jösz te most enni? El-vezett, felel az Aszszony, az appetitusom, émellyeg a' Gyomrom. Az Ura tudván már a' dolgot, le ül, 's eszik, vagy két kanállal, 's ezután tsak nagyot kezd ordítani, sikoltani, *Jésus Mária* neveket sürűen emlegetni, (de e' mind tettetés vólt) le veti magát az ágyra, hánykodik 's a' t. Az ő Jámbor Felesége, hogy ne kioldják fokát, kötelet vet a' nyakába. (hihető hogy valahová fel-kötötte vólna, 's azt hazudta vólna másoknak, hogy magát fel-akasztotta) A' Bodnár nem veszi a' dolgot tréfára, fel-ugrik, 's a' kötelet maga nyakából ki rántja, 's a' kötelet a' Felesége nyakára kavartya, 's illyetén módon kötélnél fogva 's éppen mint a' Medve tántzoltató Majmát, ugy vitte ezen Bodnár-is mindjárt nyomba az ő gyönyörű Feleségét a' *Politzájhoz*, (a' Város tsendelségére vigyázó Tisztviselőkhöz.

Szeged. — „ Felséges Urunknak II-dik *Leopold-nak* Kegyelme, hogy minden forsu emberekre Kedves Hazánkban el-áradott, azzal-is bizonyítatik, hogy *Vertits* Josef Urat, T. N. *Békés*, *Csongrád*, és *Csanád* Vármegyék' Földmérőjét, minek utánna a' meg-nevezett T. N. Vármegyék hiteles Leveleikkel az említett Urnak több rendbéli hasznos szolgálattyaról bizonytságot tettek vólna, még a' most közelebb el-múlt esztendőnek December hónapjában, az Ország valóságos Nemesei közé számlálni méltoztatott.

Költ Bétsben 12. Aprilisben 1791.